

This Question Paper consists of 30 questions and 8 printed pages.
આ પ્રશ્નપત્રમાં 30 પ્રશ્નો અને 8 છપાયેલાં પાનાં છે.

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

રોલ નંબર

Code No. 62/S/N/G
કોડ નં.

Set -

A

BUSINESS STUDIES
(વ્યવસાય અધ્યયન)
(215-G)

Day and Date of Examination
(પરીક્ષાનો વાર અને તારીખ)

Signature of Invigilators
(નિરીક્ષકની સહી)

1. _____

2. _____

General Instructions :

- 1 Candidate must write his/her Roll Number on the first page of the Question Paper.
- 2 Please check the Question Paper to verify that the total pages and the total number of questions contained in the Question Paper are the same as those printed on the top of the first page. Also check to see that the questions are in sequential order.
- 3 For the objective type of questions, you have to choose any **one** of the four alternatives given in the question i.e. (A), (B), (C) or (D) and indicate your correct answer in the Answer-Book given to you.
- 4 All the questions including objective type questions are to be answered within the allotted time and no separate time limit is fixed for answering objective type questions.
- 5 Making any identification mark in the Answer-Book or writing Roll Number anywhere other than the specified places will lead to disqualification of the candidate.
- 6 Write your Question Paper code No. **62/S/N/G-A** on the Answer-Book.
- 7 The Question Paper is bilingual. In case of doubt, the English version should be considered as authentic.

સામાન્ય નિર્દેશ :

- 1 વિદ્યાર્થી તેનો રોલ નંબર પ્રશ્નપત્રના પહેલા પાને લખે.
- 2 પહેલાં પ્રશ્નપત્રને ચકાસી લેવું. પ્રશ્નપત્રમાં આપેલાં કુલ પાનાં અને પ્રશ્નોની સંખ્યા એટલી જ છે જેટલી પ્રથમ પાના ઉપર છે તે જોઈ લેવું અને પ્રશ્નો ક્રમવાર છે કે નહીં તે ચકાસી લેવું.
- 3 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોના વિકલ્પો દા.ત. (A), (B), (C) અને (D) માંથી જે ઉત્તર લખવો હોય તેને આપેલી ઉત્તર પુસ્તિકામાં લખવો.
- 4 બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નોની સાથે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર નિર્ધારિત કરેલા સમયમાં આપવા. બહુવિકલ્પીય પ્રશ્નો માટે અલગથી સમય નહીં આપવામાં આવે.
- 5 ઉત્તર પુસ્તિકામાં નિર્દેશ કરેલ સ્થાન સિવાય બીજા કોઈ પણ સ્થાને રોલ નંબર તથા અન્ય ચિહ્ન લખવાથી પરીક્ષાર્થીને અયોગ્ય ઠરાવવામાં આવશે.
- 6 પોતાની ઉત્તર પુસ્તિકા પર પ્રશ્નપત્રની કોડ સંખ્યા **62/S/N/G-A** લખવી.
- 7 પ્રશ્નપત્ર બે ભાષામાં છે. કોઈ પણ શંકા નિર્માણ થાય તો અંગ્રેજી ભાષાંતરને પ્રમાણભૂત ગણવું.

BUSINESS STUDIES

(વ્યવસાય અધ્યયન)

(215-G)

Time : 3 Hours]

સમય : 3 કલાક]

[Maximum Marks : 100

[કુલ ગુણ : 100

Note : (1) All questions are **compulsory**.

(2) **Marks** allotted for each question are indicated against it.

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નો અનિવાર્ય છે.

(2) પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે અંક આપેલા છે.

-
- 1 Which of the following is not an economic objective of business ? 1
(A) Creation of employment (B) Creation of customers
(C) Profit earning (D) Regular innovation
નીચેના પૈકી કયો ઉદ્દેશ ધંધાનો આર્થિક ઉદ્દેશ નથી ?
(A) રોજગારીની તકો વધારવી (B) ઉપભોક્તામાં વધારો
(C) નફાની કમાણી (D) સતત નવીનતા
- 2 Which of the following amount cannot be deposited in a 1
Public Provident Fund account ?
નીચેના પૈકી કઈ રકમ સાર્વજનિક ભવિષ્યનિર્વાહ નિધિ (PPF) માં જમા કરાવી શકતા નથી ?
(A) Rs. 500 (B) Rs. 600
(C) Rs. 700 (D) Rs. 750
- 3 Which is not an advantage of rail transport ? 1
(A) It is relatively faster than road transport.
(B) It is suitable for carrying heavy goods in large quantities over long distances.
(C) It is a flexible mode of transport.
(D) It is a convenient mode of transport for travelling long distances.
નીચેના પૈકી કયો રેલવે મુસાફરીનો લાભ નથી ?
(A) તે રોડ (માર્ગ) મુસાફરીથી ઝડપી છે.
(B) તે ભારે માલને દૂરના સ્થળ સુધી વધુ માત્રામાં પહોંચાડવા મદદરૂપ થાય છે.
(C) તે પરિવહનક્ષમ પરિવહનનું માધ્યમ છે.
(D) લાંબા સ્થળની મુસાફરી માટેનું લાભદાયી માધ્યમ છે.

- 4 Isha got her house insured against fire for Rs. 80 lakh. One day fire took place and a part of the house of the value of Rs. 56 lakh was destroyed. Insurance company didnot accept her claim for Rs. 80 lakh, but accepted it for Rs. 56 lakh only. Under which principle of insurance, the Insurance Company took this decision ? 1
- (A) Utmost Good Faith (B) Insurable Interest
(C) Indemnity (D) Contribution
- ઈશાએ પોતાના ઘર માટે રૂ. 80 લાખનો વીમો ઉતરાવેલ છે. એક દિવસે આગ લાગે છે અને રૂ. 56 લાખનું નુકસાન આગના કારણે થાય છે. વીમા કંપની રૂ. 80 લાખનો દાવો મંજૂર કરતા નથી, પરંતુ માત્ર રૂ. 56 લાખનો દાવો મંજૂર કરે છે. આવી પરિસ્થિતિમાં કંપની કયા સિદ્ધાંત પ્રમાણે નિર્ણય લેશે ?
- (A) પૂર્ણ સદ્ભાવના (B) વીમા યોગ્ય સ્વાર્થ
(C) ક્ષતિપૂર્તિ (D) યોગદાન
- 5 When a person wants to buy goods in bulk, the best mode of purchase for him will be ? 1
- (A) Purchase by inspection (B) Purchase by sample
(C) Purchase by description (D) Purchase from the nearest shop
- જો વ્યક્તિ જથ્થામાં માલ ખરીદવા માંગતો હોય તેવી પરિસ્થિતિમાં કયું માધ્યમ શ્રેષ્ઠ ગણાશે ?
- (A) નિરીક્ષણ દ્વારા ખરીદી (B) નમૂના દ્વારા ખરીદી
(C) વર્ણન દ્વારા ખરીદી (D) નજીકની દુકાનમાંથી ખરીદી
- 6 Which of the following is a tool of sales promotion ? 1
- (A) Free samples (B) Advertisement
(C) Publicity (D) Personal selling
- નીચેના પૈકી કયું વેચાણ વૃદ્ધિનું કાર્ય છે ?
- (A) મફત નમૂના (B) જાહેરાત દ્વારા
(C) પ્રચાર (D) વ્યક્તિગત વેચાણ
- 7 Consumerism is a movement started by: 1
- (A) Government (B) Consumers
(C) Producers (D) Society
- ઉપભોક્તાવાદ ચળવળની શરૂઆત કોના દ્વારા કરવામાં આવી ?
- (A) સરકાર (B) ઉપભોક્તા (ગ્રાહક)
(C) ઉત્પાદક (D) સમાજ

8 The court that has the jurisdiction to take up all claims and grievances exceeding the value of Rs.1 crore, is: 1

- (A) District Consumer Forum
- (B) State Consumer Commission
- (C) National Consumer Commission
- (D) Supreme Court

રૂ. 1 કરોડ કે તેથી વધુ રકમના દાવા અને ફરિયાદ કઈ અદાલતના અધિકાર ક્ષેત્રમાં આવે છે ?

- (A) જિલ્લા ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદ (B) રાજ્ય ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદ
- (C) રાષ્ટ્રિય ગ્રાહક સુરક્ષા પરિષદ (D) સુપ્રીમ કોર્ટ

9 Career means: 1

- (A) Thinking suitably about positive and negative aspects of a career.
- (B) Work done in different job positions.
- (C) An occupation with which opportunities for advancement can be availed of in life.
- (D) Joining a job.

કારકિર્દીનો અર્થ :

- (A) હકારાત્મક અને નકારાત્મક પાસાઓની વિચારણા
- (B) જુદાં જુદાં પદો પર કાર્યની પૂર્તિ
- (C) એવા પ્રકારનો વ્યવસાય કે જે જીવનમાં પ્રગતિની તકો સર્જે
- (D) નોકરીમાં જોડાવવું

10 Career path means: 1

- (A) Work done in different job positions
- (B) Way adopted for career
- (C) Getting a job title
- (D) Getting professional degree

કારકિર્દીનો માર્ગ એટલે શું ?

- (A) જુદાં જુદાં પદો પર કાર્યોની પૂર્તિ (B) કારકિર્દી પસંદગીની રીત
- (C) જોબ (નોકરી)ના શીર્ષકની પ્રાપ્તિ (D) વ્યવસાયિક પદવી મેળવવી

11 Explain any three modern trends of e-banking in India. 3

ભારતીય ઈ-બેંકિંગનાં ત્રણ આધુનિક વલણો સમજાવો.

- 12 State the importance of sales promotion from the point of view of manufacturers by giving any three points. 3
ઉત્પાદકના સંદર્ભમાં વેચાણ વૃદ્ધિનું મહત્વ દર્શાવતા ત્રણ મુદ્દાઓ સમજાવો.
- 13 "Non-Governmental Organisations have undertaken various activities as a part of consumer movement. They perform several functions". Explain any three such functions. 3
ગ્રાહક ચળવળના ભાગરૂપે બિન-સરકારી સંગઠનોએ વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરી છે. આ પૈકી કોઈ ત્રણ ત્રણ પ્રવૃત્તિ સમજાવો.
- 14 "Self-employment is often regarded better than wage-employment". Give reasons in support of this statement. 3
સ્વ-રોજગારી પ્રથાને વેતન રોજગાર પ્રથા કરતાં વધુ સારી માનવામાં આવે છે. કારણ આપો.
- 15 State any three areas in which self employment is possible. 3
કયા ત્રણ ક્ષેત્રોમાં સ્વ-રોજગાર સંભવ છે ? સમજાવો.
- 16 Explain the limitations of Partnership form of business organisation. 4
ભાગીદારી પેઢીની મર્યાદાઓ સમજાવો.
- 17 Explain any two advantages of "Knowledge Process Outsourcing". 4
“નોલેજ-પ્રોસેસ આઉટસોર્સિંગ” (KPO)ના કોઈ ત્રણ બે લાભ સમજાવો.
- 18 State the advantages of Water Transport. 4
જળ પરિવહનના લાભ સમજાવો.
- 19 Give the meaning of departmental store. State any two advantages of departmental store. 4
ખાતાકીય દુકાનનો અર્થ આપી તેના કોઈ ત્રણ બે લાભ જણાવો.
- 20 Explain 'Wage Employment' and 'Self Employment' as career avenues. 4
કારકિર્દીના માર્ગ તરીકે વેતન-રોજગાર અને સ્વ-રોજગાર સમજાવો.

- 21 Define the terms Profession and Employment. Distinguish between 'Profession' and 'Employment' on the basis of (a) Nature of work and (b) Capital. 5
નોકરી અને વ્યવસાય એટલે શું ? તેમની વચ્ચેના તફાવતના મુદ્દા નીચેના સંદર્ભમાં સમજાવો :
(a) કામ પ્રકૃતિ, (b) મૂડી.
- 22 State the meaning of 'Co-operative Society'. Explain any three characteristics of co-operative societies. 5
સહકારી મંડળી એટલે શું ? તેના કોઈ પણ ત્રણ લક્ષણો જણાવો.
- 23 What is meant by ware housing ? Explain any three functions of ware housing. 5
વખાર એટલે શું ? વખારનાં કોઈ પણ ત્રણ કાર્યો સમજાવો.
- 24 Explain any five functions of Wholesalers. 5
જથ્થાબંધ વેપારીનાં પાંચ કાર્યો સમજાવો.
- 25 A number of laws have been passed by the Government of India to protect the interest of consumers. Enumerate any five such laws. 5
ભારતીય સરકારે ગ્રાહક સુરક્ષા માટે વિવિધ કાયદાઓની રચના કરી છે. આ પૈકી ગમે તે પાંચ કાયદા સમજાવો.
- 26 Explain the various Social Objectives of business. 6
ધંધાના સામાજિક ઉદ્દેશો સમજાવો.
- 27 What is a Private Limited Company ? How is it different from Public Limited Company ? Give any four points of difference. 6
ખાનગી કંપની એટલે શું ? જાહેર અને ખાનગી કંપની વચ્ચેનો તફાવત શું છે ? ગમે તે ચાર તફાવતના મુદ્દાઓ સમજાવો.

28 Explain the following mail services provided by Post Offices:

6

- (i) Registered Post
- (ii) Insured Post
- (iii) Speed Post

ટપાલ ખાતા દ્વારા આપવામાં આવતી નીચેની ટપાલ સેવાઓને સમજાવો :

- (i) નોંધાયેલ પોસ્ટ
- (ii) વીમા પોસ્ટ
- (iii) ઝડપ પોસ્ટ

29 Discuss briefly the following :

6

- (i) Sale on approval basis
- (ii) Sale through tender
- (iii) Auction sale

નીચેના મુદ્દાઓ સમજાવો :

- (i) મંજૂરી આધારિત વેચાણ
- (ii) ટેન્ડર દ્વારા વેચાણ
- (iii) હરાજ દ્વારા વેચાણ

30 Explain in brief any three responsibilities of consumers.

6

ગ્રાહકની કોઈ પણ ત્રણ ફરજો ટૂંકમાં સમજાવો.

